

MAGYAR KÁVÉSIPAR

MAGYAR VENDEGLŐS. ÉS KÁVÉS-IPAR

• XXVI-İK •
ÉVFOLYAM

A BUDAPESTI KÁVÉSIPARTESTÜLET, A KÁVÉ-
SOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE ÉS A FŐPINCÉREK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

BUDAPEST 1923.
MÁJUS 1.

Szerkesztő és lap tulajdonos: BARTA MANÓ

Telefon: 68—15

Postatakarékpénztári csek k-
szám a: 47.368.

Előfizetési árak: Egész évre 1000 korona, félévre 500 kor.
A lapot ipartársulati tagok a tagdíj fejében ingyen kapják

szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VI, Teréz-körút 24/a
Megjelenik minden hó 1. és 15. napján.

A kávéházak és a sajtó

Sokat irtunk a drágaságról, amelyet sem helyi, sem országos intézkedésekkel nálunk hatalmasabb tényezők sem bírtak megfékezni és amely folytatja útját felfelé a végtelenig.

Nagyon természetes, hogy a kávéipar sem képes a drágaság hatásai alól magát kivonni és akarva, nem akarva, kénytelen nap-nap mellett megnövekvő többkiadásait fogyasztó közönségére áthárítani. De ezt teszi minden ipari és kereskedelmi ág, ezt teszi minden termelő és munkás, minden fizetett tisztviselő. Ár-és béremelések az egész vonalon, amelyek határát egyáltalán nem látjuk, természetesen nem is áll módunkban annak útjába állani, bár e részben a mi lelkiismeretünk teljesen nyugodt, mi mindenkor mérsékelni igyekeztünk az árak emelkedését és megnövekedett terheinket nem úgy, mint sok egyéb iparág, fokozottabb, de ellenkezőleg redukált mértékben igyekeztünk áthárítani a mi fogyasztóinkra.

Sajátos dolog, hogy ezt a helyzetet a közvéleményt képviselő magyar sajtó egy tekintélyes része nem akarja méltányolni. Teljes tisztelettel hajlunk meg a tárgyilagos kritika előtt, köszönettel és jó szívvvel vesszük azokat a figyelmeztetéseket, amelyek tényleges nehézményeket tartalmaznak, azonban a mai súlyos időkben nem tartjuk helyénvalónak, hogy akár humoros formában, akár pedig komolyan a mi iparunkat és iparüzőinket mint notórius áremelőket tüntetnek fel.

Közismert dolgok, de összehasonlításokat mégis kell tennünk. Ha tisztán a mi iparunk termékeinek árát vizsgáljuk, a helyzet ma a következő: Amíg a mi nyersanyagaink beszerzési ára, összes üzemi segédanyagaink csaknem kivétel nélkül a béke, helyesebben aranyparitáson, sőt azon túl vannak, addig a mi eladási áraink még meg sem közelítik azt.

Ha a mai árakat vesszük alapul, csak a közvetlen bennünket érintő nyersanyagok ára ma körülbelül a következő:

Kávé békeidőben 3 K kg.-ként, ma 3200 K, tehát paritás szerint 3.20 aranykorona.

Cukor békeidőben 72 fill. kg.-ként, ma 1100 K, tehát paritás szerint 1.10 aranykorona.

Tea békeidőben 4—6 K, ma 6000—7000 K, tehát 6—7 aranykorona.

Rum békeidőben 1.60 fillér, ma 900 K, tehát 90 fillér, viszont a kávéházi árak békeében:

Tejeskávé 44 fill., ma 110 K, azaz 11 aranyfill.

Tea 60 fill., ma 90 K, azaz 9 aranyfill.

Feketekávé 32 fill., ma 90 K, azaz 9 aranyfill. tehát mi még a békeparitás 1/4-ed részén vagyunk.

Hasonló a helyzet a tüzelőanyagnál, így a porosz szénél, mely 3.50 fillérről, ma már 7000 koronára emelkedett, vagyis 7 aranykoronára, nemkülönbön a tüzfánál, koksznál és így végtelen sorát említhetnők fel mindazoknak a cikkeknek, amelyek az aranyparitást teljes mértékben elérték, sőt azt túlhaladták és amelyeket nekünk fizetnünk kell.

Tudjuk nagyon jól, hogy a sajtó üzemi kiadásai is növekedtek épp ily mértékben, de az áthárítás lehetősége mégis inkább megvan, mint nálunk. A békebeli 10 filléres lapok ma már 40, illetve rövidesen 50 és 70 koronás árúak lesznek, vagyis aranykoronákban 50, illetőleg 30 százalékkal elmaradtak az aranyparitás mögött, ezzel szemben azonban a lapoknak módjukban állott hirdetési díjszabásukat megfelelően felemelni és magukat rekompenzálni. A világot sem állítjuk azt, hogy a magyar sajtó helyzete valami rózsás lenne, tudjuk, hogy annak szellemi és fizikai munkásai is küzdenek a létért, küzdenek a beszerzés nehézségeivel, de éppen ezért nem látjuk jogosultnak azt, hogy éppen a mi iparunk legyen az állandó igazságtalan bírálat tárgya, amikor mi talán az összes iparágak között a legrosszabb helyzetben vagyunk. Ha a dolgot megfordítjuk és más iparágak példáját követve, mi is már az aranyparitás alapjára helyezkednénk, még akkor sem volna jogunk arra, hogy jogos létküzdelmünkben bennünket támadjanak.

Csodálatos dolog, hogy az egykor 60 és 100 koronás ruhák 150.000 és 200.000 koronás mai árait, a 12 koronás cipő mai 30.000 koronás ára felett, a 8 koronás kalap 15.000 koronás ára felett oly könnyedén átsiklanak lapjaink, a nyerstermékekről, a lisztről, a burgonyáról, a zsiról, a husról pedig alig szoktak ugyanazzal az éles iróniával és kritikával írni, mint mirőlünk.

Nagyon örülnék, ha végre a sajtó részéről is abban a megértésben volna részünk, amelyel mi kezeljük a mi közönségünket, akkor, amikor a mi közönségünket kiméljük és a lehetőség határáig nem akarjuk megterhelni.

Most ismét nehéz problémák előtt állunk. A lakbérek felemelése újabb drágasági hullámot idéz fel. Nagy kérdőjel előtt állunk, nem tudjuk, mit hoz a jövő. Egyik oldalon az óriási mértékű és növekvő terhek, a másik oldalon a mi közönségünk megcsökkenő teherviselő képessége. Ennek a kettős küzdelemnek az eredménye végül az lesz, hogy újra megszűnik egy-néhány kávéház. Pedig, hogy a kávéházakra szükség van, megmutatta a múlt, amikor bennünket, mint közszükségleteket szolgáló üzemetek hatósági rendszabályok alá vontak.

Munkabérek újabb szabályozása.

A Budapesti Kávésipartestület előjárósága a budapesti kávéházakban fizetendő munkabéreket f. évi április hó 16-tól kezdődőleg következőképp állapította meg:

1. A főpincérek alkalmazása a jövőben is szabad megegyezés tárgya. Azonban a budapesti kávéipartestület f. é. április hó 9-én kelt és a Magyar Kávésipar f. é. április 15-iki számában közzétett átirat pontjai tekintetbe veendőek.
2. A felszolgáló személyzet heti fizetése 2400 korona.
3. Felírónök: Tekintettel arra, hogy a felírónök teljes bizalmi állást töltenek be, ezek fizetése szabad megegyezés tárgya, ami azonban heti 3600 koronánál kevesebb nem lehet, mihez még a szolgálati beosztásnak megfelelő élelmezés is jár.

	C. oszt.	D. üzemekben
4. Kávéfőzők (férfiak) hetibére . . .	6500.—	7800.—
5. Női kávéfőzők hetibére . . .	4500.—	5500.—
9. Segéd személyzet hetibére:		
Férfiak	3900.—	4300.—
Nők	3100.—	3900.—
7. Takarítónők hetibére mellékereset nélkül	2600.—	3100.—
mellékeresettel	1500.—	1800.—
8. Kenyeres, cukrász stb. hetibére 650.— korona és a megyeeggyezéssel megállapítandó százalék.		

Kisegítőik:

	hétköznap	ünnepnep
Felszolgálók városi üzembn	450.—	500.—
nyári	550.—	600.—

A többi személyzet kisegítő díj fejében a heti bér egyhatod részét 10% pótdíjjal kapja.

Ott, ahol a fizetések ebben a táblázatban megállapított összegnél máris magasabbak, azok le nem szállíthatók.

A kisegítő személyzet a periferiákon villamos költséget kap.

Kötelező a szabadnap a szezonüzletek kivételével. A nyári üzletben a szabadnap megváltása fejében a heti bér egy hatod része pótlék címen fizetendő.

A fizető bérek általában véve — a felírónök illetményei kivételével — ellátás nélkül értendők. Ahol a munkás egészben vagy részben ellátást kap, ennek értéke — megegyezés szerint — a fizetésbe betudható.

A felmondás kölcsönösen 3 nap, mely időre azonnali elbocsátás esetén, amennyiben azonnali elbocsátásra törvényes ok nem forog fenn, élelmezés megváltására napi 60 korona jár. Az erre vonatkozó nyilatkozatot a személyzet minden egyes tagja a felvételkor mindenkor írásban kiállítja, illetőleg ilyen írásos nyilatkozatot kell aláírnia.

Ezek a fizetések a f. évi április 16-ikét követő fizetési napon lépnek életbe.

A kávéházak regietételeinek felemelése.

Köztudomású, hogy a kávéházaknak az OKAB által megállapított regietétele a hatósági ármegállapítás első ideje óta csaknem változatlanul 50 százalék volt. A legutóbbi fűtési évad kezdetével a tüzelőanyag nagy áremelkedésére való tekintettel az OKAB további 10 százalék hozzászámítását engedte meg. Azonban a legutóbbi napok folyamán nemcsak az anyagárak, de a költségek is oly nagy mértékben emelkedtek, hogy sok esetben felülmúlták még az anyagárak emelkedését is. Ez orból a 60 százalék regietétel sem fedezi effektív kiadásainkat és így kénytelenek voltunk részletes előterjesztéssel fordulni az OKAB-hoz. Az előterjesztést alábbiakban ismertetjük:

Tekintetes Árvizsgáló Bizottság!

Bár f. é. március 9-ike óta a t. Árvizsgáló Bizottság a kávéházak árainak megállapítását szabadá tette és mi ezen engedély folytán a nyersanyagárak drágulása miatt e jogunkkal élni kénytelenek voltunk, mégis mindaddig szemelőtt tartottuk azokat az elveket, amelyeket a t. OKAB a kávéházi tájékoztató árák megszabása alkalmával szemelőtt tartott és árainkat csak azokban a keretekben szabtuk meg, amelyek a t. OKAB eljárásának alapjául szolgáltak. Így ugy a nyersanyagösszetételt, mint az engedélyezett regie és hasznótételt ugyanabban a mértékben vittük számításba és ez utóbbi címen mindaddig csak egy hatvan százalékos kulcsot számítottunk fel.

Az eddigi ármegállapítások folyamán mindenkör a nyersanyagok árai vétettek kiindulási alapul és ezek értékéhez számított az eredetileg 50, majd 60 százalékos regie és hasznótétel, tekintet nélkül arra, vajjon a regieköltségek emelkedése parallel halad-e az árák emelkedésével.

A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy a nyersanyag drágulását nyomon követi az üzemi költségek és munkabérek drágulása, amit minden iparág fokozottabb mértékben hárított át végső eredményeképen a fogyasztókra. Ez alól csak a mi iparunk volt kivétel, mi a regieköltség emelkedését csak annyiban tudtuk áthárítani, amennyiben az a nyersanyag áremelkedésének megfelelt.

Megállapítottuk több kávéházi üzem könyveinek alapos megvizsgálása után, hogy ez az engedélyezett 60 százalékos regietétel átlagosan a következőképen oszlik meg:

Felszerelés karbantartása és pótlása	13%
alkalmazottak járandósága	10%
üzletbér	1%
fűtés, világítás, vízdíj, jég	8%
telefon	2%
járda, terras	2%
borraivalók, ajándékok, ragdíjak	1%
közterhek (forgalmi, vigalmi, pezsgő, egyes adók)	14%
egyéb kiadások	5%
összesen	56%

vagyis ily módon a haszonra mindössze az anyag-áru értékéhez viszonyított 4 százalék maradna, ami a bruttó bevételekből kereken 2 és fél százalékot jelent.

Ha most a legutóbbi érvényben volt árakat a ma általában érvényes árakkal összehasonlítjuk, átlagosan egy 80—90 százalékos emelkedést ta-

**GRÓF SOMSSICH THAMÉR
BORGAZDASÁG RT.
TERÉZ-KÖRUT 9**

Badacsonyi és Édes Furmint

pasztalunk. Ez azt feltételeznél, hogy úgy mint az anyag, az üzemi költségek is csak ennyi százalékkal emelkedtek volna. Az anyagár emelkedéséről részletesebben szólni nem kívánunk, csak rámutatunk arra, hogy a legutóbbi hónap folyamán csaknem az összes üzemi anyagok és munkabérek értéke ezen felül emelkedett.

Figyelembe kell vennünk azoknak a szolgáltatásoknak árát is, amelyek nem közvetlenül, de közvetve érintik a mi üzemeinket. Ugy szintén az életviszonyok általános megdrágulását.

Ha csak az év elejétől keresztülvitt áremeléseket vesszük számításba, a következőket tapasztaljuk: Munkabéreink összesen mindeddig 110 százalékkal emelkedtek, a gáz ára ezidőszerint 40 százalékkal, a villany ára 41 százalékkal magasabb, mint az év elején volt, de már is folyamatban van egy újabb 33 százalékos emelése. A tüzelőanyag ára az év eleje óta és speciálisan a legutóbbi hónap folyamán több, mint 100 százalékkal emelkedett és előreláthatólag további emelkedés várható. Hasonlóképp emelkedett a vasúti szállítás díja, nemkülönben pedig a fővárosi villamos közlekedés, mely ma az év elején érvényben volt 30 koronás menetdíjjal szemben ma már 80 korona és talán csak napok kérdése, hogy 100 korona lesz. Ez ismét ezidőszerint 166 és a 100 koronás ár mellett 210 százalékos jelent. A mi kávéházainkban oly fontos tételt alkotó napilapok az év elején 10 koronáról 20 koronára, majd legújabbán 40 koronára emeltettek és immár közzé van téve az 50 koronás ár, vagyis csak a legutóbbi hetek folyamán egy kerekben 70 százalékos emelés. Szándékosan hagytuk utoljára a nagyobb üzemekben oly nagy fontossággal bíró járdafoglalás költségeit, amelynek díja a múlt évvel szemben 5—800 százalékgig emelkedett fel, nagyon természetesen, hogy a járda fentartási költségei is ezzel arányosan fognak emelkedni.

Az üzemeinkben oly fontos szerepet játszó jégnek az ára újabbán 960 koronára drágult, ami az év eleje óta több, mint 200 százalékos emelkedésnek felel meg, hasonlóképp a mosodáknak díjai ezidőszerint ugyanilyen százalékkal drágultak, de előreláthatólag a legközelebbi napokban még tovább fognak emelkedni.

Ugyancsak e napok folyamán rendeltetett el a telefon díjának 100 százalékos emelése.

A kiadott lakásrendelet következményeiről, úgy véljük, a t. OKAB már is kellőleg tájékozva van. Ennek hatásait számszerűleg meghatározni alig bírjuk, miután a rendelet szerkezeténél fogva azok üzeneként a legnagyobb mértékben különböznek. Nem tévedünk azonban, ha mint minimumot azt állapítjuk meg, hogy az eddigi egy százalékos kitevő üzletben a jövőben legalább is 8—10 százalékos fog kitenni, ami azt jelenti, hogy míg eddig a házbér egy figyelmen kívül hagyható tényező volt, a jövőben igen súlyosan esik a mérlegbe.

Adóknak kivételese folyamatban van és az időközben életbelépett adótörvények folytán a múlt

években szereplő 14 százalékos helyett feltétlenül ennek kétszeresét, mintegy 30 százalékos kell számításba vennünk.

Mind ezek szerint nyilvánvaló, hogy a mostani százalékos számítás nem állhat meg és bár fenti adataink szerint teljes joggal számíthatnánk már fel a 100 százalékos regie és haszonkulcsot, azonban figyelembe venni kívánjuk úgy a közönség teherviselőképességét, mint iparunk jelen helyzetét és ennél fogva ezidőszerint átlagosan csak a 80 százalékos felszámítást kívánjuk életbe léptetni.

Tisztelettel bejelentjük tehát, hogy f. é. május 1-től kezdve áraink megállapításánál ezen százalékos kulcs alapján fogunk eljárni. Bármennyire nem szívesen emeljük fel árainkat, a viszonyok nyomásának nem állhatunk ellent és kénytelenek vagyunk a kiadásainkban egy részét a közönségre áthárítani.

Tisztelettel kérjük jelen bejelentésünk szives tudomásulvételét, minek reményében vagyunk

Budapest, 1923. április 19.

Kiváló tisztelettel

Dr. Havas, titkár.

Reiner, elnök.

A beadványt ipartestületünk elnöke személyesen adta át s reméljük, hogy az rövidesen kedvezően fog elintéztetni.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárósági ülése.

A Budapesti Kávésok Ipartestülete április 24-én Reiner Mór elnökle mellett előjárósági ülést tartott.

Elnök az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv hitelesítésére Rónai Miklós és Szeiffert Antal előjárósági tagokat kéri fel.

Napirend előtt Horvát Dezső a fényüzési adó lefizetése tárgyában szólal fel. Rámutat arra, hogy annak ellenére, hogy a törvény rendelkezései szerint csak 10 százalékos fényüzési adó fizetendő, a kávé mégis a bruttó bevétel után köteles a fényüzési adót fizetni, ami több mint 11 százalékos tesz ki, ami a jelenlegi viszonyok mellett nagy megterhelést jelent. Kéri, hogy az elnökség a sérelmek orvoslása iránt járjon el.

Elnök rámutat arra, hogy az elnökség már a fényüzési adó életbeléptetése előtt az adókulcsnak ily módon való alkalmazása ellen felszólalt és ez ügyben hosszabb tárgyalásokat folytatott, de siker nélkül.

Weingruber Ignác helyesli Horvát érvelését, annál is inkább, mert a vigalmi adó után fizetett forgalmi adónál a pénzügyminiszter ennek jogtalanságát belátva, annak visszatérítését elrendelte.

Losonczi Gusztáv ez alkalommal szóba hozza, hogy a főváros a különféle italokat, a szódavizet és ásványvizet is vigalmi adóval meg-

METAX	IZZÓLÁMPA	
	TÖKÉLETES	
IV., IRÁNYI-UTCA 13.	világítást nyújt, garantált minőség és kis áramfogyasztás mellett. Telefon 04-59 és 143-57	

terhelni szándékozik. Ma-holnap a kávéés egész idejét kizárólag adószedési és nyilvántartási teendőknek kénytelen szentelni és nem is jut hozzá, hogy az üzlet vezetésével foglalkozzék. Meg van győződve arról, hogy kérelmünket a pénzügyminiszter méltányolni fogja.

Elnök kijelenti, hogy az elnökség mindent elkövet, hogy a felhozott sérelem orvoslást találjon.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása után elnök jelenti, hogy a munkügyi bizottság megállapította az új munkabéreket. Arra való tekintettel, hogy a rohamos drágulás következtében a munkabéremelés életbeléptetése sürgős volt, az elnökség az előljárásság utólagos jóváhagyása reményében a béreket azonnal életbeléptette. Kéri az előljárásságot, hogy a béremelést hagyja jóvá.

Az előljárásság az elnök jelentését tudomásul vette.

Vas Samu jelentése, hogy a munkaközvetítő március havában 2315 munkást helyezett el, tudomásul vétetett.

E bejelentéssel kapcsolatosan elnök közli, hogy a munkaközvetítőnél az inspekciós-rendszer újból életbe lépett. Kéri a tisztelt kartársakat, hogy az inspekción pontosan tartsák be.

Titkár bemutatja a sztrájk törvény tervezetét, mellyel lapunk más helyén bővebben foglalkozunk.

Losonczi Gusztáv az új törvény szociális fontosságát hangsúlyozza és idején valónak látja, hogy a lerongyolt országunkban a nyugodt munka folyása biztosítva legyen.

A titkár által ismertetett lakbérrendelethez Gál Arnold szól hozzá. Sérelmesnek találja, hogy a házmesterpénz 3 százalékban állapított meg, ami a kávésokra horribilis megterhelést jelent. Igaz, hogy a rendelet szerint a bérlő a fulnag házmesterpénz mérséklése iránt a bírósághoz fordulhat, de senki sem bocsájtkozik szívesen a házmesterével jogvitába. Indítványozza, hogy az ipartestület sürgősen forduljan a népjóléti miniszterhez és kérje, hogy ez a kérdés oly módon, pótrendelet keretében rendeztessék, hogy a házmesterpénzt egy bizonyos bérhatáron túl fokozatosan csökkenőleg állapítsák meg, hogy ily módon minden jogvita nélkül mindenki megállapíthassa a házmester járulékát.

Az előljárásság az indítványt elfogadja és utasítja az elnökséget sürgős eljárásra.

Elnök bejelenti, hogy az elnökség az OKÁB-hoz beadványt intézett, melyben bejelenti, hogy az óriási mértékben megnövekedett üzemeltetési költségek miatt május 1-től árainkba regie fejében 80 százalékot fogunk számítani. A beadványt teljes szövegben lapunk más helyén közöljük.

Elnök közli, hogy a szakiskola vezetősége bejelentette, hogy egyes munkaadók tanoncai a szakiskola látogatását elhanyagolják. Elnök fel-

hívja a kartársakat, gondoskodjanak arról, hogy a tanonokok az iskolát rendszeresen látogassák.

Elnök kapcsolatosan ezzel figyelmezteti a kartársakat, hogy a lehetőséghez képest tanonkokat vegyenek fel. A jövőre való tekintettel a tanonctartásra szükségünk van.

A napilapok szindikátusa újabban ipartestületünk elnökségéhez fordult aziránt, hogy visszaélések meggátlása céljából a kávéházakban lévő hirdetések bélyegzővel látassanak el. Elnök ismétlenül figyelmezteti a tagokat, hogy a sajtónak kérését teljesítsék és hivatalos lapunk utján az összes tagokat e rendelkezés betartására hívjuk fel.

Az előljárásság Tarján Vilmos és Gál Arnold hozzászólása után az elnöki indítványt elfogadja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bekezeszti.

Rendkívül megdrágult a babkávét, használjunk ismét

HADIKÁVÉT

Teljesen pótolja a drága babkávét. Jóval olcsóbb és egészségesebb.

Gyártja:

Magyar Élelmiszerszállító és Árukereskedelmi Rt. (hadikávéosztálya) Hűtőház, IX, Tóth Kálmán-ut. 8-10.

Telefon: J. 25-02, J. 25-03, J. 25-04.

CASSANDRA LIKÖR

COCKTAIL

I., Zita királyné-ut 7.

BOWLE

SZENT ISTVÁN

PORTER SÖR

A

POLGÁRI SERFÖZDE

páratlan különlegessége.

Püspöki uradalmi
Bérpince r.l. 120c
központi iroda Budapest V.
Zrínyi-ut.
Magyar palackbar különlegességek. — Telefon: 75-00 és 06-36.

KÜLÖNFÉLÉK.

A zsemlye új ára. A lisztárak emelkedése folytán a pékek a zsemlye és a kifli árát is felemelték. Ennek folytán folyó évi április 27-től kezdve kávéházakban a péksütemény délelőtt (forgalmi adóval) 22, délután (fényüzési adóval) 24 korona.

A Magyar Kávésok Országos Szövetségének évi rendes közgyűlését a szövetség elnöksége a pünkösdi utáni napokra tervezi. Felkérjük vidéki kartársainkat, közöljék mielőbb velünk, hogy mely időpont felelne meg nekik leginkább. A közgyűlésen való részvétel legcélszerűbben levélben jelentendő be szövetségünk irodájában (VIII., József-körút 38., III. 17.).

A kincstári házhazsonrészesedés befizetése. Az új lakbérrendelettel egyidejűleg újból szabályoztatott a kincstári házhazsonrészesedés kérdése is. Most erre nézve külön miniszteri rendelet jelent meg, melyet a főváros tanácsa plakátokon tesz közzé. E szerint, amint már mult számunkban ismertettük, a kincstári házhazsonrészesedés kulcsa 25%, melyet ötvenszeres béremelésig a bérlő, azon felül a bérbeadó tartozik megfizetni. A házhazsonrészesedés befizetésére nézve ugyanazok a szabályok irányadók, mint a bérfizetésére nézve.

Gáz és villany drágulása. A főváros ismét emel. A gáz köbméterét 40 koronáról 60 koronára, a villany hektowatt óráját 10 koronáról 18 koronára akarja emelni. Amint a helyzetet ismerjük, az akaratból tett lesz és szerencsénk lesz a magasabb díjakhoz. De meddig bírjuk?, az a kérdés.

A bor, ásványvíz, szódavíz megadóztatása. A főváros pénzügyi bizottsága a bor-ásvány- és szódavíz megadóztatását tervezi, amint értesülünk, a pezsgő megadóztatásának mintájára. Tehát újabb nyilvántartások, bejelentések és ellenőrzések vannak kilátásban. Ami a kérdés pénzügyi és gazdasági részét illeti, elég ha rámutatunk a minimumra csökkent pezsgőfogyasztásra, úgy látszik a bor, ásvány- és szódavíz is nemsokára a békebeli — özőnvízelőtti — cikkek közé fog tartozni.

A telefondíjszabás felemelése. Folyó évi április 15-ével a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a postai díjszabásokkal együttesen a telefondíjszabást is 100%-kal felemelte. Így a nyilvános helyeken elhelyezett telefonok díja ez időponttól kezdve évi 120.000 korona. A nyilvános telefonokon folytatott egyszerű beszélgetés díja 30 korona. Minthogy az év második felében a beszélgetésenként való díjszabás lép életbe, a telefonbérlők jogosultak ez időpontig telefoajukat kikapcsoltatni. Az új bekapcsolás díjmentes.

A szesz és sör kincstári részesedésének fel-emelése. A m. kir. pénzügyminiszter a szesz után esedékes kincstári haszonrészesedés 600 K-ra, a sör utánit pedig hl.-ként 21 K-ra emelte fel. A már forgalomban levő készletek után azonban utánfizetést nem kell teljesíteni.

A könyvelési kötelezettség kérdésében, mint rövid uton értesültünk, a pénzügyminisztérium már döntött és az ipartestületünk által előterjesztett feljegyzési könyvmintát jóváhagyta. A könyvek nyomtatása folyamatban van és előreláthatólag május elseje után kartársaink rendelkezésére fognak állani. Minthogy a mai nagy nyomdaköltségek mellett nagy készletet nem nyomtathatunk, felkérjük kartársainkat, hogy megrendeléseiket ipartestületünk irodájához juttassák el.

A zenés kávéházak zeneadója. A székesfővárosi tanács azon kávéházakra, amelyekben ének-előadásokat is tartatnak, a zenedíjra vonatkozólag a következő határozatot hozta:

A tanács a pénzügyi osztály indokolt előterjesztésére a 985/922. kgy. számú szabályrendelet 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján további intézkedésig megengedi, hogy azok a kávéháztulajdonosok, kiknek helyiségeiben a szabályrendelet 4. §-ának 10. pont b) alpontja értelmében személyenként és esetenként 10 K adó fizetendő, ezen adót az előző hónapban elért adóköteles bevétel után az állampénztárba befizetett fényüzési adónak 10, azaz tíz százalékkal megválthassák. Az általánösszeg minden hónapban előre, legkésőbb a hó 20. napjáig szolgáltatandó be jelen kedvezmény azonnali megszüntetéséhek terhe mellett.

Utasítja a tanács a pénzügyi ügyosztályt, hogy az érdekelte kávéháztulajdonosok terhére az általánösszegét havonta állapítsa meg és annak befizetéséről gondoskodjék.

Erről a tanács a pénzügyi ügyosztályt, a központi számvivőseget és a budapesti kávé-ipartestület elnökségét értesíti.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának az 1923. évi március hó 22. napján tartott üléséből.

A feltétes főzelék ára. Az Árvizsgáló Bizottság a feltétes főzelék tájékoztató árát 180 koronában, fényüzési üzemekben 200 koronában állapította meg.

Törvényjavaslat az ipari munka szabadságáról, a békéltetésről, döntőbírósi eljárásról és a gazdasági szakegyesületekről. Ilyen című javaslatot terjesztett a m. kir. kereskedelmi miniszter a nemzetgyűlés elé. Az 54. §-ból álló törvénytervezetnek célja, mint címe is mutatja, az ipari munka békéjét a lehetőség szerint megóvni és a gazdasági szakegyesület jogállását szabályozni. A tervezetre, melynek rendelkezései bennünket is közelről érdekelnek, legközelebb visszatérünk.

KASZÁS MÁRTON szobafestő és mázoló

Budapest, VII., Vilma királyné-ut 1.
Telefon József 45—98

Billárdasztalokat

és márványasztalokat a legmagasabb árban vesz
Fried Zsigmond és Fia, kávéházi berendezők
Budapest, VII., Király-utca 39. sz. Telefon 128—14.

A jég ára. A fővárosi jéggyárak a jég mm-nak árát folyó hó 20-tól kezdve 940 koronában állapították meg.

Napi beszerzési árak 1923 ápr. 28-án. Kávé nyers 3000, zöld kávé nyers 3500, pörkölve 20 százalékkal drágább. Tea 6000—7000, csokoládé 3600-tól feljebb, cukor 1040, tej 182, rum 40 fokos 900 K.

Hamisított pénztári iverk. Tudomásunkra jutott, hogy egyes vállalkozók az ipartestületünk által szerkesztett és jóváhagyott pénztári iverket utánnyomják és az egyes üzemekben terjesztik. Minthogy ez az eljárás jogosulatlan, az illető vállalkozó ellen el fogunk járni, másrészt pedig figyelmeztetjük kartársainkat, hogy arra való tekintettel, hogy az iverk szövege és beosztása a mindenkor hatósági rendelkezések szerint változik, saját érdekükben csupán azokat az iverket használják, melyeket ipartestületünk saját jelzésével ellátva ad ki, az ipartestület irodája bocsát kartársaink rendelkezésére.

A rum árának szabaddátétele. Az Okáb a április havi rendelkezéssel a rum tájékoztató árát egyelőre próbaképpen szabaddá tette.

Főpincérek Országos Egyesülete.

Tagavató ünnepély.

A Főpincérek Országos Egyesülete f. é. április 24-én a Westend-kávéház különtermében avatta fel szép ünnepély keretében újonnan felvett tagjait. Az ünnepséget még díszesebbé tette a kávéipar-terület elnökségének és előljáróságának részvétele. Megjelentek Reiner Mór ipartestületi elnök, Lósonczy Gusztáv alelnök, Gárdonyi József szövetségi elnök, Weingruber Ignác, Pallai Miksa, Tarján Vilmos, Horvát Dezső és Bronner Miksa előljárósági tagok és dr. Havas Nándor titkár.

Az ünnepélyt, mely a fehér asztal mellett folyt le, Hajdu Vilmos egyesületi elnök lelkes beszéddel nyitotta meg, melyben üdvözölte az ipartestületet és a szövetség vezetőségét, mi az együttérzés bizonyítékául szolgálhat. Rövid visszafüggetlenséget az egyesület eddigi működésére és örömmel konstatalja az egyesület fejlődését. Rövid két év alatt már közel 600 szaktárs tömörült az egyesület zászlója alatt. E fényes eredmény azért volt elérhető, mert az ipartestület vezetősége az egyesület törekvését a legnagyobb rokonszenvvel és támogatással méltányolta, mert ez alkalommal is ugy a saját, mint a vezetés alatt álló egyesület nevében hálás köszönetét fejezi ki. Üdvözli az új tagokat, különösen a kaposvári kartársakat, kik, sajnos, e szép ünnepélyen személyesen nem vehettek részt. Kéri az új tagokat, hogy fogadalmat tegyenek, hogy a régi, tapasztalt kartársaikkal együtt az egyesület és ennek tagjai érdekét elő fogják mozdítani.

Reiner Mór ipartestületi elnök köszönetet mond a szíves fogadtatásért és üdvözlésért. Örömeinek ad kifejezést, hogy egy régi álma megvalósult: a főpincérek egy tábora tömörültek. Az utolsó években nagy megröbáltatásokon mentünk keresztül. A háború, a forradalom és a proletárdiktatura a kávéosokat igen nehéz helyzetbe juttatta, e nehéz idők alatt jól esett, hogy meghitt embereink, a főpincérek, mellettünk kitarva, velünk együtt küzdöttek a létért. Reméljük, hogy a legsúlyosabb viszontagságokon már túl vagyunk és ha még a drágaság leküzdése sikerül, szebb és jobb jövőnek nézünk elébe, de addig is kölcsönös megértéssel, a jogos követeléseket is mér-sékelnünk kell, mert, sajnos, ezidőszent a fogyasztó közönségnek teherviselőképessége erősen megcsappant, ami nemcsak a főnökökre, hanem a személyzetre nézve is káros. Ennek ellenére a főnökök iparkodnak a munkások sorsán segíteni és erejükön túl is a nyomort enyhíteni. Adja az Isten, hogy iparunk megint a régi fényben fejlőd-jék és egy jobb korszak fog végre bekövetkezni. Meg van győződve, hogy nemsokára az egész ország-nak főpincérei egy tábortan fognak tömör-ülni. Elteti az egyesületet és ennek vezetőjét, Hajdu Vilmost.

PONYVA

jó karban, modern konstrukció-
val, 16 m. hosszú, 6 m. széles

ELADÓ.

Cím a kiadóhivatalban.

Vendéglősök, korcsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán árak nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók

IFJ. GRÜNWARD MÓR

üveg és porcellán nagy raktárában

Budapest, IV., Ferencz József-ralpart 6. szám
(a Ferencz József-híd közelében.)

Összecsukható kertiszék

szükségletét tehetőleg azonnal fedezze. Árajánlatot kérjen.

Magyar Borszékgyár Pipisz Vilmos Utódai

Budapest, V., Mérleg-utca 4. Telefon: 30-83

**Kartársaink
figyelmébe!**

A legelső minőségű fehér és vörös palackborokat
messze felülmúlja a **“MENYECSKE”** a
közön-ség körében a legnagyobb kelendőségnek örvend.
Forgalomba hozza: a Vendéglősök Beszerző Cso-
portja Rt. Budapest, IV., Vámház-körut 2.

Borpincészet Budafok

Gárdonyi József szövetségi elnök, mint 25 éves munkaadó jogot tart arra, hogy magát a főpincérek hozzátartozójának tekintse. Ő nemcsak mint munkaadó, de mint vérbeli pincér is bő tapasztalokkal rendelkezik és konstatálhatja, hogy a munkaadó a főpincérekkel szemben mindig a legjobb akaratot tanúsította. Az ipartestület vezetősége minden lehető elkövet, hogy a munkások életfentartását biztosítsa és éppen az utóbbi időkben történtek bizonyítják, hogy a főpincérek kívánságai is a legnagyobb megértésre találtak. Elteti munkatársait, a főpincéreket.

Reichard György őszinte örömmel vesz részt a mai ünnepélyen, amelyen az összetartás és testvériség jut kifejezésre. A fiatal kartársak példát vehetnek ezen szép eredményen, mely az egyesület vezetőségének érdeme, de nagyrészen az ipar vezetőségének is. A legutóbbi időben megint konstatálhattuk a munkaadók és munkások között fennálló jó harmóniát, melynek eredménye a főpincérek kérésének teljesítése volt. Ha csak erkölcsi eredményeket értünk is el, mégis évek óta hangsúlyozott kívánságunk teljesítésére találtuk az alapot és meg van győződve, hogy a főpincérek egyesülete vezető szerepét fentartja és abban a helyzetben leszünk, hogy eredményt is felmutathatunk. A pincérszakma az egyedüli ipari szakma, ahol már a fiatalok számára módjukban áll keresethez jutni. De, sajnos, a fiatalság a kellő műveltséggel nem rendelkezik és ennek hiányában olyan társaságba kerül, mely által félrevezettetnek és nem felépítő, hanem romboló elemekké válnak. Feladatunk és kötelességünk a fiatal szakmások nevelése és olyan utra terelése, hogy a szakmának értékes tagjai legyenek. Néhány szót akar az új tagokhoz intézni. Feltételezi, hogy ők meggyőződésből csatlakoztak az egyesülethez. Kötelességük nemcsak az, hogy a tagsági díjakat megfizessék, hanem az is, hogy az egyesület erkölcsi érdekeit istápolják és emeljék. A kitűzött nagy feladatokat csak kellő kitartással lehet megoldani és a szolidaritás következménye nem lehet más, mint az, hogy az egyesület az egész országban vezetőszerphez fog jutni. Reméli, hogy a kölcsönös támogatás minél imponásabb lesz.

Tarján Vilmos szívesen tett eleget a megkívánásnak, mert kedves emlékeit frissíti fel. Fiatal korában már volt alkalma Reisz Gyula személyében a főpincérséget megismerni és tisztelni. Reisz Gyula a főpincérek mintaképe volt, ki vendégeit atyai szeretettel kezelte. Ő nemcsak szellemes és kedves volt, hanem velünk szemben is mint barát, testvér és rokon viselkedett. Ezek az érzések most is, amikor egy nagy kávéházi üzemnek a vezetője, áthatják őt és ő még mindig a fiatalságának benyomása alatt áll. Hajdu Vilmosban látja ő a megtestesült főpincért, ki Reisz Gyula nyomában halad és általános szeretetben részesül. Intelligenciája, szervezőképessége és mint most is tapasztalta, szónoki tehetsége őt vezérnek predesztinálja. És hogy e hivatásának tényleg is megfelelt, mutatják az eddig elért eredmények. Meg van győződve, hogy Hajdu továbbra is sikeresen fogja vezetni a főpincérek egyesületét. Elteti Hajdu Vilmost.

Losonczi Gusztáv bekapcsolja felszólalását Reichard alelnök felszólalásához, melyben a harmóniát, megértést és a munkaadók és munkások között szükséges kölcsönös bizalmát hangoztatta.

Ily érvekkel az egész munkáskérdés könnyen megoldható volna és mindkét fél boldogulna, de a demagógia lábrakapott és elválasztotta a munkást a munkástól. Üdvözlí Hajdu Vilmost, ki a körülötte tömörült munkásságot a helyes uton vezető és az egyesület felvirágoztatására és megerősítésére törekszik. Le akarja szegezni azt, hogy a kávéipartestület álláspontja a főpincérendszerrel szemben annak változatlan fentartása, mely évtizedek óta bevált. A főpincérendszer megbontását nem fogjuk tűrni. Emlékezzünk csak vissza a proletárdiktatura szomorú idejére, amikor éreznünk kellett, hogy mit jelent egy fegyelem nélküli hordának garázdálkodása. Fegyelem nélkül nincs létalap és a főpincér hivatva van a fegyelmet fenntartani. Fegyelmezett hadsereget könnyebb győzelemre vinni, mint egy fegyelmezetlen sereget. A főpincérekben látjuk a fegyelemnek biztosítását és semminemű terrornak nem fogunk engedni és a főpincérendszert mindig a kellő védelemben fogjuk részesíteni. Elteti a Főpincérek Egyesületét.

Franciscs Károly még a jelenlévő hölgyeket éltezte, azután a vendégek általános éljenzés mellett távoztak.

A társaság még sokáig maradt együtt kedélyes társalgás mellett.

AMBRA RT.

A BESZTERCEBÁNYAI ELSŐ MAGYAR
GYÜMÖLCSLEPÁRLÓ RT.
CS. ÉS KIR. UDVARI SZALLITÓK
BUDAPESTI TELEPE
ELKA-UTCA 25-27.
TELEFON: JÓZSEF 22-44.

*Páratlan ízű gyümölcspálinkák.
Elsőrangú likőrkülönlegességek.
Valódi hegyi málnaszörp.*
KÉRJEN MINTAZOTT ÁRAJÁNLATOT

ASZTALTERITŐT,

16rlőrhúhát, pincérkabátot, idény- (nyári)
üzletek: éttermek, kávéházak, büffek, fürdő-
és sporttelepek részére mérsékelt kölcsön-
díjért szállít és megrendeléseket még elfogad a

HATTYU Fehérnemű-kölcshöz Vállalat, Budapest
V., Katona József-utca 41. sz. (Margithidán),

MŰESZTERGÁLYOS
FRIED ZSIGMOND & FIA
KÁVÉHÁZI & VENDÉGLŐI BERENDEZÉSEK
BUDAPEST, VII. KIPÁLY-UTCA 39.

ajánlják nagy raktárakat kávéházi berendezésekben, különösen

kerti székek és asztalokban

"Legujabb különlegesség: „Hobé Grand Monarque,„

HOBÉ

LIKÖRKÜLÖNLEGESEGEK

- Triple Sec
- Curacao
- Cherry-Brandy
- Kristálykömény
- Cacao
- Vanília
- Maraschino
- Mocca
- Elixir

HOBÉTINE

TELEFON: 14—94

Hobé Damase és Társa
francia rendszerű nagy szeszárupároló rt.
Budapest :: Gyár és iroda VI., Lomb-utca 11.

NYELMI ÉRDEK... CÍPESZ...

Proszy
udvari csokrázs
Budapest

V. TELER-KÖRÖT 3.

AJÁNLJA A LEGUJABBAN KÉSZÜLŐ KÜLÖNLEGES
DESSERT-SÜTEMÉNYEIT, KÜLÖNLEGES
Tortátt és csomagolt Csokoládé - különlegességeit
a legjutányosabb viszonteladási árak mellett. Telefon 170—46

HAZAI IPAR

FIGYELJÜNK!

Piatnik Nándor és fia budapesti magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára!

Óvakojunk a rossz utánzásaktól

Magyar játékkártyagyár rt.

Piatnik Nándor és fiai
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
TELEFON: József 10—63.
Alapított: 1824.

HAZAI IPAR

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé Transylvania sec

TÖRLEY

TALISMAN

Ajánljuk a tüzelőanyagoknak idejében leendő beszerzését

Elsőrendű
porosz fűtőszén, porosz kokszot, száraz import tüzifát
azonnal szállít napi áron budapesti raktárainról:

URBÁN Szénkereskedelmi Rt.
Budapest, V., Nádor-utca 17.
Telefon 53—40, 53—41, 53—42. József 11—55.
Interurban b. 178. — Sürgőnycim: Urbanes